

Externe Veiligheidsbeleid

Een Veilig Noaberschap!

Datum: 13 maart 2013
Status: concept
Documentnummer: I13.001597

Externe Veiligheidsbeleid Een Veilig Noaberschap!

Status Concept
Datum 13 maart 2013

Zaaknummer 10.03352
Documentnummer I13.001597

SAMENVATTING

Aanleiding

De gemeente Tubbergen wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden. Daarmee draagt zij een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om die verantwoordelijkheid in te vullen is externe veiligheidsbeleid geformuleerd. Op 2 april 2007 is door de gemeenteraad van Tubbergen het externe veiligheidsbeleid 2007-2011 vastgesteld. Het externe veiligheidsbeleid voor de periode 2013-2017 wordt in dit document geformuleerd.

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's op de omgeving die samenhangen met het produceren, verwerken, opslaan, werken met en het vervoeren van gevaarlijke stoffen. Deze risico's doen zich zowel voor bij risicovolle inrichtingen als rondom transportassen en buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving en beleidsnota's, onder andere in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Invulling geven aan deze wettelijke verplichtingen vormt een belangrijk onderdeel van het gemeentelijke externe veiligheidsbeleid.

Doel van het externe veiligheidsbeleid is om duidelijk te maken welke externe veiligheidsrisico's er in Tubbergen aanwezig zijn. Daarnaast maakt het beleid duidelijk hoe met deze en toekomstige risico's om moet worden gegaan. Dit betekent dat onder meer invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichting om het groepsrisico¹ en plaatsgebonden risico² te overwegen.

Risicosituatie Tubbergen

In de gemeente Tubbergen zijn de volgende risicobronnen³ aanwezig: een zestal LPG-tankstations en twee hogedruk aardgasleidingen. Op één locatie doet zich een knelpunt voor. Op deze locatie liggen een aantal woningen binnen de PR 10⁻⁶ risicocontour van de hogedruk aardgasleiding van de N.V. Nederlandse Gasunie.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de gemeente vindt plaats over de weg, hierbij bestaan geen risicovolle aandachts- of knelpunten.

Op dit moment doet zich dus in Tubbergen één knelpuntsituatie voor met betrekking tot het plaatsgebonden risico.

Uitgangspunten en gebiedsgerichte ambities gemeente Tubbergen

Gestreefd wordt naar een verantwoord evenwicht tussen risico's en de behoefte aan de activiteiten die de risico's veroorzaken. Hierbij worden de wettelijke verplichtingen nageleefd. Het college van B&W heeft als bevoegd gezag een beoordelingsvrijheid bij concrete vergunningaanvragen. Hierbij wordt getoetst aan de keuzes ten aanzien van externe

¹ Het **groepsrisico** (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk aanwezige) groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt weergegeven als een grafiek met het aantal personen op de horizontale as en de kans op overlijden op de verticale as.

² Bij het **plaatsgebonden risico** (PR) gaat het om de kans per jaar dat een (denkbeeldig) persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas.

³ Onder **risicobronnen** worden in dit document verstaan: transportleidingen voor gas, olie en chemicaliën (buisleidingen), transporten met routeplichtige gevaarlijke stoffen en inrichtingstypen weergegeven in bijlage 5 (IPO-VNG-drempelwaardentabel).

veiligheid die in dit document door de gemeenteraad zijn geformuleerd. Die keuzes bestaan deels uit algemene uitgangspunten en deels uit gebiedsgerichte ambities.

Algemene uitgangspunten:

1. De focus is op veiligheid, rust en recreatie, terughoudendheid wordt betracht ten aanzien van zwaardere en risicovolle bedrijvigheid.
2. Voor de toepassing van dit EV-beleid worden drie gebiedstypen onderscheiden: woongebieden, bedrijventerreinen en landelijk gebied.
3. In woongebieden is de nadruk op veiligheid gelegd. In woongebieden worden dan ook geen nieuwe risicobronnen toegelaten.
4. Op bedrijventerreinen en in het landelijke gebied wordt een enigszins minder streng veiligheidsregime geaccepteerd. De komst van inrichtingen met een geringe risicobelasting op de omgeving is hier onder voorwaarden mogelijk.
5. Waar zich EV-knelpunten voor (kunnen) doen, wordt veel aandacht besteed aan bronmaatregelen om het risico te verkleinen door voor inrichtingen (via de omgevingsvergunning) adequate voorschriften op te nemen. Pas daarna komen effectmaatregelen aan de orde.
6. Bij het beoordelen van risicosituaties worden, aanvullend op de beoordeling van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico, ook de mogelijke effecten en beheersbaarheid van een calamiteit betrokken. Hierbij wordt zorgvuldig rekening gehouden met het advies van de veiligheidsregio in het kader van de verantwoordingsplicht groepsrisico.

Gebiedsgerichte ambities

Op basis van de beschrijving en ligging van de risicobronnen, bedrijventerreinen, woongebieden, etc. is, vanuit het perspectief van externe veiligheid, een indeling gemaakt in gebieden waarvoor het wenselijk is om een verschillend ambitieniveau na te streven.

WOONGEBIEDEN

1. Woongebied
 - In woongebieden worden geen nieuwe risicobronnen toegelaten.
 - Kwetsbare objecten mogen (ook in nieuwe situaties) niet binnen de PR 10^{-6} contour van een risicobron liggen (wettelijk eis). Aanvullend hierop mogen ook beperkt kwetsbare objecten in nieuwe situaties niet binnen de PR 10^{-6} contour van een risicobron liggen.
 - Toename van het groepsrisico door risicobronnen is niet toegestaan.
 - Toename van groepsrisico door een structurele toename van het aantal personen in het invloedsgebied is onder voorwaarden wel toegestaan, mits:
 - Invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het Bevi.
 - De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als grenswaarde beschouwd.
2. Bedrijventerreinen
 - Binnen een PR 10^{-6} contour zijn nieuwe beperkt kwetsbare objecten eventueel toegestaan, mits goed wordt gemotiveerd dat dit vanuit oogpunt van externe veiligheid aanvaardbaar is.
 - In nieuwe situaties dienen de PR 10^{-6} contouren binnen de inrichtingsgrenzen van risicovolle inrichtingen te blijven. Daarbij zijn uitzonderingen onder voorwaarden mogelijk.
 - Het invloedsgebied van een risicobron dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen.

- Een toename van het groepsrisico wordt onder voorwaarden geaccepteerd.
 - De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als richtwaarde beschouwd.
3. Landelijk gebied
- Binnen een bestaande PR 10^{-6} contour zijn nieuwe beperkt kwetsbare objecten eventueel toegestaan, mits goed wordt gemotiveerd dat dit vanuit oogpunt van externe veiligheid aanvaardbaar is.
 - In nieuwe situaties dienen de PR 10^{-6} contouren binnen de inrichtingsgrenzen van risicovolle inrichtingen te blijven. Daarbij zijn uitzonderingen onder voorwaarden mogelijk.
 - Een toename van het groepsrisico wordt onder voorwaarden geaccepteerd.
 - Het invloedsgebied van een risicobron dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen.
 - De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als grenswaarde beschouwd.

Uitgangspunten en ambities worden in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt. In nieuwe situaties kunnen de uitgangspunten en ambities direct worden toegepast.

Realisatie van uitgangspunten en ambities

Binnen de diverse taakgebieden van de landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke overheden dienen continue afwegingen te worden gemaakt tussen veiligheid, haalbaarheid en de kosten. Hierbij gaat het ondermeer om taken op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer, milieu en rampenbestrijding. De gemeente Tubbergen zal het gewenste veiligheidsniveau realiseren door het (laten) uitvoeren van:

- Incidentele taken
Onder incidentele taken worden die taken verstaan die erop zijn gericht om nieuw beleid te implementeren en/of om achterstanden bij de implementatie van bestaand beleid in te halen.
- Structurele taken
Structurele taken zijn taken die permanent deel uitmaken van het gemeentelijke takenpakket en waarvan de uitvoering frequent aan de orde is. Deze taken worden hetzij specifiek verricht of zijn onderdeel van andere gemeentelijke activiteiten.

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	2
1	INLEIDING	6
	1.1 Aanleiding	6
	1.2 Doelstelling	7
	1.3 Aanpak	7
	1.4 Leeswijzer	7
2	GEMEENTE EN EXTERNE VEILIGHEID	8
	2.1 Waarop is het externe veiligheidsbeleid gericht?	8
	2.2 Begrippen in het externe veiligheidsbeleid	8
	2.3 Landelijke normen voor risico	9
	2.4 Invulling geven aan het externe veiligheidsbeleid	11
3	RISICOPROFIEL GEMEENTE TUBBERGEN	12
	3.1 Risicobronnen	12
	3.2 Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief	14
	3.3 Indeling in typen gebieden	14
	3.4 Taakuitvoering afstemming en samenwerking	15
4	VISIE EN AMBITIE GEMEENTE TUBBERGEN	16
	4.1 Visie op externe veiligheid	16
	4.2 Uitgangspunten externe veiligheidsbeleid	16
	4.3 Externe veiligheidsambities gemeente Tubbergen	17
	4.4 Effectbenadering	19
	4.5 Risicocommunicatie	20
5	UITVOERING	21
	5.1 Van ambities naar acties	21
	5.2 Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	22
BIJLAGEN		
1.	Gehanteerde begrippen en afkortingen	
2.	Overzicht van belangrijke wet- en regelgeving	

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Een aantal rampen en incidenten met gevaarlijke stoffen in binnen- en buitenland heeft aangetoond dat een maatschappij zonder risico's niet bestaat. Deze incidenten onderstrepen ook het belang om de risico's tot op zekere hoogte te beheersen. Vanuit dit besef is 'externe veiligheid' een belangrijk landelijk thema geworden.

Beleid en wet- en regelgeving rondom externe veiligheid (EV) hebben de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Hoewel een groot deel van de wetgeving en ontwikkelingen in de periode tussen 2007 en 2011 uitgekristalliseerd zijn, is duidelijk dat gemeenten nog steeds voor een belangrijke opgave blijven staan.

Wat is externe veiligheid?

Bepaalde maatschappelijke activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van deze risico's. Het gaat daarbij om de productie, opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen (bijv. vuurwerk, LPG en munitie) en het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving, doordat veiligheidsafstanden tussen risicovolle activiteiten en bijvoorbeeld woningen nodig zijn. Aan de andere kant is het rijksbeleid er op gericht de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten. Het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid moeten dus goed worden afgestemd.

Toepassing van landelijk EV-beleid en wet- en regelgeving vraagt om kennis, capaciteit, vaardigheden en niet in de laatste plaats om integraal werken: weinig andere onderwerpen brengen (met name) de disciplines milieu en ruimte zo dicht bij elkaar als het onderwerp externe veiligheid. Uitvoering van EV-taken vraagt om professionele inbreng van de specialisten op de vakgebieden van ruimtelijke ordening, milieu, brandweer, verkeer & vervoer, communicatie, economische zaken, grondgebied en openbare orde & veiligheid.

Een voorbeeld hiervan is de brand bij Chemie-Pack in Moerdijk op 5 januari 2011. De onderzoeken naar dit incident zijn inmiddels afgerond. Hieruit kan worden geconcludeerd dat naar aanleiding van deze brand het van belang is dat de gemeente de risicobronnen in beeld heeft, zich voorbereid op incidenten, zorgt voor een adequaat niveau in zowel omgevingsvergunningen, bestemmingsplannen als in toezicht en handhaving en zorg draagt voor een adequate communicatie over het aspect EV.

Absolute veiligheid kan nimmer worden gegarandeerd. Alleen door risico's tijdig te identificeren, maatregelen ten aanzien van de risicobronnen te treffen en voldoende afstand tussen risicobronnen en burgers te creëren, kan de veiligheid worden verhoogd. Om in staat te zijn risico's tijdig te identificeren, moet geïnvesteerd worden in kennisvergaring en -uitwisseling binnen de gemeentelijke organisatie. Om voldoende afstand te creëren tussen risicobronnen en burgers dienen duidelijke keuzes te worden gemaakt omtrent de locaties van ondermeer woningen, scholen, winkels, kantoren en recreatie in relatie tot risicovolle vormen van bedrijvigheid en transport.

Niet onvermeld mag blijven het Meerjarenprogramma Externe Veiligheid Overijssel (MEVO). Dit MEVO subsidieert de totstandkoming van gemeentelijk EV-beleid en de uitvoering daarvan.

1.2 Doelstelling

Doel van het externe veiligheidsbeleid is om een toetsingskader te hebben dat duidelijk maakt welke externe veiligheidsrisico's er binnen de gemeentegrenzen van Tubbergen aanwezig zijn en hoe met deze en toekomstige risico's dient te worden omgegaan. Het toetsingskader voorkomt afwegingen en besluiten op ad hoc basis en brengt consistentie door heldere uitgangspunten en reële ambities. De gemeente neemt bij besluiten in het kader van vergunningverlening en ruimtelijke ordening het in dit document weergegeven externe veiligheidsbeleid in acht. De uitgangspunten uit deze visie worden verder toegepast bij alle gemeentelijke activiteiten en ontwikkelingen waarbinnen externe veiligheid een rol speelt. Dit zijn onder andere vergunningverlening en handhaving, routing gevaarlijke stoffen, ruimtelijk beleid, rampenbestrijding en risicocommunicatie.

Gestreefd wordt naar een beheersbare externe veiligheidssituatie, waarbij:

1. De externe veiligheid risico's binnen de gemeente goed in beeld zijn gebracht en ambtenaren en bestuurders zich bewust zijn van de aanwezige risico's;
2. Een zorgvuldige afweging plaatsvindt tussen nut en noodzaak van nieuwe ontwikkelingen en hun gevolgen voor externe veiligheid;
3. Door middel van beleidsuitvoering en handhaving wordt gezorgd voor de beheersbaarheid en bestrijdbaarheid van bestaande en toekomstige EV risico's;
4. Communicatie met de burger plaatsvindt over de aanwezige risico's en de te volgen gedragsrichtlijn bij een calamiteit.

1.3 Aanpak

Voor de wijze van totstandkoming van het EV-beleidsplan is gekozen voor:

- Vroege en tussentijdse bestuurlijke betrokkenheid – te vormen beleid kan alleen rekenen op bestuurlijke acceptatie als de betreffende bestuurders de te volgen koers (blijven) onderschrijven;
- Een multidisciplinaire gemeentelijke aanpak – zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau, waarbij vanuit verschillende disciplines een wezenlijke bijdrage aan het beleidspan geleverd is. Het betreft concreet de medewerkers die zich bezighouden met milieu, ruimtelijke ordening en collega's van de veiligheidsregio;
- Breed draagvlak - door te werken met een werkgroep die niet alleen multidisciplinair is maar waarin ook de mensen zitten 'die het moeten doen' mag het EV-beleid rekenen op voldoende draagvlak. Intern draagvlak is gezocht in de vertegenwoordiging van de taakvelden milieu, ruimtelijke ordening en toezicht en handhaving. Extern draagvlak is in het bijzonder gezocht bij de Veiligheidsregio Twente die gevraagd is het conceptbeleid te becommentariëren. Ook partijen die invloed hebben op de uitvoerbaarheid van het EV-plan of geconfronteerd worden met de uitvoering van het EV-plan (zoals provincie, hulpdiensten, buurgemeenten) worden betrokken.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een algemene introductie op het begrip externe veiligheid en biedt inzicht in zowel de wettelijke als de wenselijke onderdelen van externe veiligheidsbeleid. In hoofdstuk 3 wordt specifiek ingegaan op de aard en omvang van de externe veiligheidsproblematiek binnen de gemeentegrenzen van Tubbergen en wordt een terugblik beschreven op de uitvoering en implementatie van het EV Beleid 2007-2011.

Hoofdstuk 4 bevat de gemeentelijke doelstellingen en ambities op het gebied van externe veiligheid. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de wijze waarop de in hoofdstuk 4 beschreven ambities kunnen worden gerealiseerd.

2 GEMEENTE EN EXTERNE VEILIGHEID

2.1 Waarop is het externe veiligheidsbeleid gericht?

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's die samenhangen met het produceren, verwerken, opslaan en vervoeren van gevaarlijke stoffen. Deze risico's doen zich zowel voor rondom risicovolle inrichtingen als rondom transportassen en buisleidingen waarover c.q. waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

Door te investeren in veiligheidsmaatregelen, het aantal risicobronnen te beperken en de inrichting van de omgeving van risicobronnen aan te passen, wordt de veiligheid zo optimaal mogelijk gemaakt. Het volledig wegnemen van alle veiligheidsrisico's is echter niet betaalbaar, niet praktisch uitvoerbaar en botst met het optimaal benutten van de beschikbare ruimte.

Binnen de diverse taakgebieden van de landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke overheden dienen continue afwegingen te worden gemaakt tussen veiligheid, haalbaarheid en de kosten. Hierbij gaat het ondermeer om taken op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer, milieu en rampenbestrijding. De onderlinge samenhang van de gemaakte afwegingen van verschillende taakvelden is hierbij van cruciaal belang. Hiertoe is een overkoepelend en samenhangend kader noodzakelijk, waarin het externe veiligheidsbeleid voorziet.

2.2 Begrippen in het externe veiligheidsbeleid

De mate van risico is afhankelijk van twee aspecten, namelijk de kans op en het mogelijke effect van een ongeval. Onder de kans verstaan we de mogelijkheid dat zich een situatie voordoet waarbij, in bijvoorbeeld een opslag van gevaarlijke stoffen, een grote brand ontstaat. Aan de hand van ervaringscijfers en modellen is het mogelijk om een dergelijke kans te berekenen. Onder de effecten verstaan we binnen de externe veiligheidswetgeving uitsluitend het aantal *dodelijke* slachtoffers van een ongeval, bijvoorbeeld het aantal personen dat bij een grote brand in een opslag van gevaarlijke stoffen wordt blootgesteld aan dodelijke concentraties van gevaarlijke dampen. Dat daarnaast ook een groot aantal gewonden kunnen vallen wordt in de risiconorm niet meegenomen. Uiteraard is dit aantal gewonden voor de hulpdiensten (bijvoorbeeld brandweer, ambulancediensten, etc.) wél erg relevant. In Nederland worden twee maten gehanteerd voor het risico, namelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Bij het plaatsgebonden risico (PR) gaat het om de kans per jaar dat een (denkbeeldig) persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk aanwezige) groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt weergegeven als een grafiek met het aantal personen op de horizontale as en de cumulatieve kans op overlijden op de verticale as.

2.3 Landelijke normen voor risico

Vanuit het besef dat er altijd veiligheidsrisico's zullen bestaan, maar dat er wel een norm gesteld moet worden voor de grootte van de risico's, heeft de Rijksoverheid grens-, richt- en oriënterende waarden gesteld. De normen voor de toegestane risico's als gevolg van ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving.

Plaatsgebonden risico (PR)

De normering voor het plaatsgebonden risico is afhankelijk van de aard van het te beschermen object. Hierbij wordt in wet- en regelgeving onderscheid gemaakt tussen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten. De norm voor kwetsbare objecten (zoals woningen, ziekenhuizen e.d.) is een grenswaarde (hieraan moet worden voldaan). De norm voor beperkt kwetsbare objecten (zoals kleinere kantoorgebouwen of bedrijfsgebouwen) is een richtwaarde (hieraan moet zoveel mogelijk worden voldaan). Bij afwijking van de norm dient dit zeer goed gemotiveerd te worden.

Grenswaarde en richtwaarde

- **De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico voor kwetsbare objecten is 10^{-6} per jaar.**
- **De richtwaarde voor het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare objecten is 10^{-6} per jaar.**

Dus: de kans dat een (denkbeeldig) persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend) dodelijk verongelukt door een bedrijfs- of transportongeval, mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar (dat is 10^{-6} per jaar).

Norm voor Groepsrisico (GR)

Voor het groepsrisico is een oriënterende waarde vastgelegd. Dit houdt in dat hier gemotiveerd van kan worden afgeweken. Elke verandering is gebonden aan een verantwoordingsplicht. De oriënterende waarde voor het groepsrisico voor inrichtingen is hieronder weergegeven.

Oriënterende waarde

- **De kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-5} per jaar.**
- **De kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-7} per jaar**
- **De kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers is ten hoogste 10^{-9} per jaar**

Dus: Hoe groter de potentiële omvang van de ramp hoe strenger de oriënterende waarde. Immers, een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en emoties, dan een ongeval met tien dodelijke slachtoffers. Dit is naar normering vertaald door aan de kans op een ramp met 100 doden een "grens" te stellen die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met tien doden. Dus voor 10 dodelijke slachtoffers is de "grens" eens in de honderdduizend jaar (10^{-5}), voor 100 dodelijke slachtoffers is de "grens" eens in de tien miljoen jaar (10^{-7}) en voor 1000 dodelijke slachtoffers is de "grens" eens in de miljard jaar (10^{-9}).

Kantttekeningen bij de normen voor risico's

De normen voor risico's sluiten lang niet altijd aan bij de wijze waarop burgers risico's beleven. Zo is de kans op een dodelijk verkeersongeluk voor de gemiddelde burger veel groter dan de kans om slachtoffer te worden van ramp met gevaarlijke stoffen. Toch achten veel burgers de risico's van het verkeer acceptabeler. Bovendien zijn veel risico's niet of nauwelijks te berekenen omdat er onvoldoende ervaringsgegevens beschikbaar zijn.

Beoordeling effecten

Zoals hierboven aangegeven wordt in de risiconormering alleen gekeken naar het directe aantal dodelijke slachtoffers. Ook als wordt voldaan aan de landelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en men onder de oriënterende waarde van het groepsrisico blijft, kan een calamiteit nog altijd zeer veel gewonden en zieken tot gevolg hebben. Daarom is het van belang om naast aandacht voor de risico's ook de mogelijke effecten te beschouwen, zodat ook de mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van deze effecten aan bod komen.

Effectbenadering

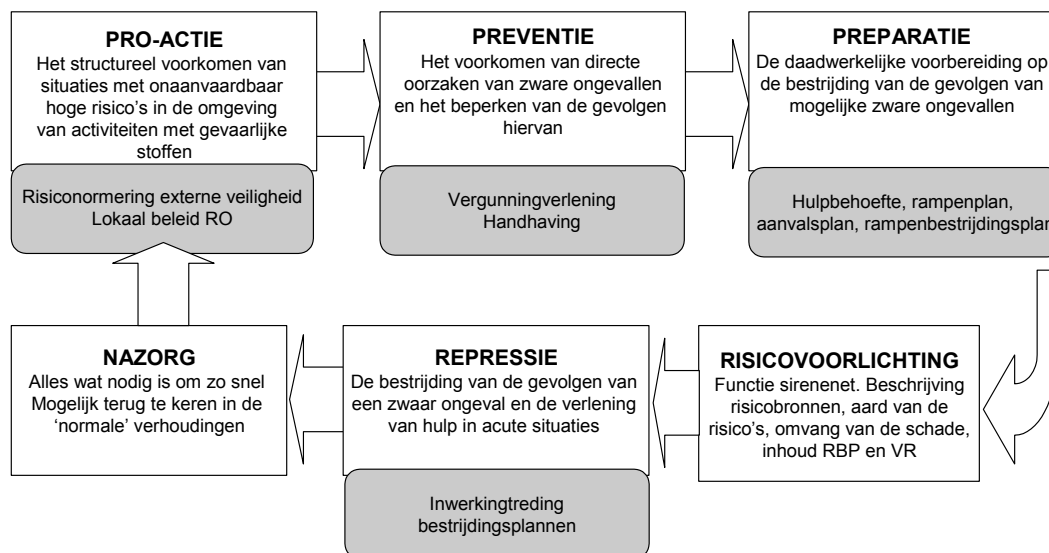
Effectbenadering heeft ten doel om de als gevolg van een calamiteit te verwachten effecten in kaart te brengen en zodanig maatregelen te treffen dat deze effecten beheersbaar en bestrijdbaar zijn door de hulpdiensten. Met de term 'effect' wordt bij PR en GR specifiek gezondheidseffecten voor mensen bedoeld. Bij de effectbenadering kan mogelijk een bredere definitie gebruikt. Zie ook paragraaf 4.4 over de effectbenadering.

2.4 Invulling geven aan het externe veiligheidsbeleid

Bij het vaststellen van het eigen gemeentelijk externe veiligheidsbeleid zijn een aantal wetten en regels van belang, deze zijn in bijlage 2 gepresenteerd. Invulling geven aan deze wettelijke verplichtingen vormt een belangrijk onderdeel van het gemeentelijke externe veiligheidsbeleid.

Waar wettelijke verplichtingen ophouden ontstaat een gebied waarbinnen de gemeente voor wenselijke ontwikkelingen kan kiezen. Te denken valt hierbij aan keuzes rond de oriënterende waarde van het groepsrisico en rond richtwaarden voor het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare objecten. Deze keuzes moeten door de gemeente goed worden gemotiveerd en gecommuniceerd aan haar burgers.

Ook moet in acht worden gehouden dat de gemeentelijke externe veiligheidstaken onderdeel zijn van de zogenaamde veiligheidsketen. In Figuur 1 is in de veiligheidsketen weergegeven hoe de rampenbestrijding en de voorbereiding daarop is georganiseerd en wat de relatie is met de gemeentelijke externe veiligheidstaken.

Figuur 1 : Veiligheidsketen

3 RISCOPROFIEL GEMEENTE TUBBERGEN

Net als in het EV Beleid 2007-2011 is de route naar een risicoprofiel voor Tubbergen uitgestippeld. In 2007 is gekozen voor passende gebiedsgerichte EV-uitgangspunten en ambities. Daarvoor is gekozen om inzicht te hebben of te verkrijgen in:

- Risicobronnen – welke risicovolle inrichtingen, transportassen en buisleidingen bevinden zich op het grondgebied van de gemeente en met welke risicocontouren, invloedsgebieden dan wel effectafstanden wordt daarbij gerekend? Wat is de relatie tot (beperkt) kwetsbare objecten?
- Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief – wat is de huidige ligging van diverse gebieden in de gemeente (wonen, werken, recreëren, etc.) en wat zijn de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen voor deze gebieden? Zijn er EV knelpunten dan wel aandachtspunten vanuit deze ontwikkelingen in bijvoorbeeld grensgebieden tussen wonen en werken of in ongewenste bestemmingen in afzonderlijke gebieden?
- Gebiedstyperingen – op basis van de beschrijving en ligging van de risicobronnen, bedrijventerreinen, woongebieden, etc. is vanuit het perspectief van externe veiligheid een indeling te maken in gebieden waarvoor het wenselijk is om een verschillend veiligheidsniveau na te streven.
- EV taakuitvoering en werkprocessen – hoe is het gesteld met het huidige kennisniveau, de uitvoering en borging van EV-taken, met de interne en externe afstemming en met samenwerking door en tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen?
- Afstemming met andere overheden.

In het Externe Veiligheidsbeleid 2013 – 2017 zijn de risicoprofielen ten opzichte van het voorgaande beleid van onze gemeenten niet gewijzigd.

3.1 Risicobronnen

Risicobronnen bestaan uit risicovolle inrichtingen en transportassen en buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. In deze paragraaf worden deze risicobronnen voor de gemeente Tubbergen beschreven.

Stationaire bronnen: inrichtingen

Bevi en drempelwaardenlijst

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen heeft betrekking op een aantal nader omschreven inrichtingen, namelijk op Brzo 1999 bedrijven¹, LPG-tankstations, bedrijven met een

¹ BRZO 1999 bedrijven zijn bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen.

ammoniak koelinstallatie, bedrijven met een opslag voor gevaarlijke stoffen van meer dan 10 ton en spoorwegemplacementen die zijn aangewezen voor het rangeren van gevaarlijke stoffen.

De gemeente Tubbergen kent voor wat betreft het Bevi zes risicobronnen die allen LPG tankstations betreffen. Er zijn geen LPG-tankstations die knelpunten opleveren voor wat betreft het plaatsgebonden risico. Voor alle tankstations zijn adequate omgevingsvergunningen van kracht, daarnaast zal in het eerste half jaar van 2013 het geactualiseerde bestemmingsplan LPG Tankstations in werking treden.

Met betrekking tot het groepsrisico zijn er binnen de gemeente Tubbergen geen situaties waarbij de oriënterende waarde wordt overschreden.

Gemeente Tubbergen heeft in de huidige situatie geen risicobronnen die vermeld zijn op de drempelwaardenlijst. Er wordt nader onderzocht of de NAM locaties en aardgasontvangststations op deze drempelwaardenlijst behoren. Mochten deze of andere in de toekomst wel onder de drempelwaardenlijst vallen, dan zullen deze inrichtingen tevens onder de reikwijdte van dit beleid vallen.

Op de signaleringskaart zijn voor een goede beeldvorming vuurwerkverkooppunten en een munitieopslag aangegeven, hoewel deze gezien de opgeslagen hoeveelheid geen externe veiligheidsrisico vormen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de gemeente vindt plaats over de weg. De gemeente heeft een routing voor het vervoer van gevaarlijke stoffen vastgesteld en tevens ontheffingsroutes bepaald.

Op basis van onderzoek door Verkeer & Waterstaat³ blijkt dat – voor wat betreft het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water – er in de gemeente Tubbergen op dit moment en in de toekomst geen aandachts- c.q. knelpunten bestaan met betrekking tot plaatsgebonden risico en groepsrisico. In 2012 is de vervoerswetgeving voor gevaarlijke stoffen gewijzigd en is het Basisnet in werking getreden. Het Basisnet heeft geen grote invloed op het vervoer van gevaarlijke stoffen door Tubbergen.

Buisleidingen

Binnen de gemeente bevinden zich een aantal hoge druk aardgasleidingen. Deze leidingen lopen voornamelijk door het buitengebied.

Het betreft hier leidingen die in eigendom/beheer zijn van de Gasunie en de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM).

Er doen zich geen plaatsgebonden of groepsrisico knelpunten voor. De ligging van de buisleidingen vormt wel een aandachtspunt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Ten aanzien van de risicobronnen kan geconcludeerd worden dat er zich twee knelpunten voor doen met betrekking tot de grenswaarde van het plaatsgebonden risico. Ook is er een situatie waarbij de richtwaarde van het plaatsgebonden wordt overschreden en enkele situaties waarbij de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt overschreden.

Het BRZO 1999 stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Dergelijke bedrijven dienen onder meer over een veiligheidsbeleid en een veiligheidsbeheerssysteem beschikken.

³ Veilig op Weg (ANKER-onderzoek), Ministerie van Verkeer en Waterstaat/Transport en Luchtvaart; deel 2 Inventarisatie van EV-risico's bij het vervoer van gevaarlijke stoffen, November 2005.

Naast deze bestaande situaties rond LPG-tankstations is de omvang van de externe veiligheidsproblematiek beperkt.

3.2 Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief

De gemeente met ruim 20.000 inwoners strekt zich uit over 147 km² en telt negen dorpen en drie buurtschappen. De dorpen zijn Tubbergen, Albergen, Geesteren, Flingingen, Harbrinkhoek-Mariaparochie, Langeveen, Manderveen, Reutum en Vasse.

Op het gebied van de werkgelegenheid is de agrarische sector een economische pijler van belang. De gemeente Tubbergen heeft van oudsher een agrarisch karakter en telt momenteel nog ongeveer 700 agrarische bedrijven. Op industrieel gebied kent de gemeente tal van ambachtelijke bedrijven met een veelal lokale verzorgende functie deze zijn gelegen op kleine bedrijventerreinen aansluitend aan de woonbebouwing. Bedrijven met een bredere expansie zijn vooral te vinden in de metaalindustrie, de textiel, de bouwnijverheid, de telecommunicatie en de elektronica.

In de gemeente Tubbergen is geen grootschalige industrie en deze is in de nabije toekomst ook niet te verwachten. De gemeente bouwt voornamelijk voor eigen gebruik, zowel in de woningbouw als in uitbreiding bedrijventerrein. Bij deze uitbreidingen zal de afweging gemaakt worden in het kader van het externe veiligheidsbeleid zoals hier omschreven.

Tubbergen heeft een Rood voor Roodregeling. Het hoofddoel van de Rood voor Roodregeling met gesloten beurs in Tubbergen is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. De realisatie van dit doel vindt plaats door het slopen van landschapsontsierende agrarische bedrijfsgebouwen en het doorvoeren van andere ruimtelijke verbeteringen. Daarnaast voeren wij een VAB-beleid waardoor niet agrarische functies in vrijkomende agrarische gebouwen kan plaatsvinden. Ook hierbij zal de toetsing aan het EV-beleid plaatsvinden.

Er zijn geen problemen wat betreft externe veiligheid te verwachten naar aanleiding van de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen indien voldoende rekening wordt gehouden met de externe veiligheidsproblematiek. Hoofdstuk 4 laat zien hoe de gemeente wil omgaan met externe veiligheid in verschillende situaties.

3.3 Indeling in typen gebieden

Op basis van de aard en ligging van de risicobronnen is vanuit het perspectief van externe veiligheid een indeling gemaakt in gebieden waarvoor het wenselijk kan zijn om een verschillend veiligheidsniveau na te streven. Het gaat om de volgende typering van gebieden:

1. Woongebieden:
 - Gebieden met als voornaamste bestemming wonen.
2. Bedrijventerreinen:
 - Gebieden met als voornaamste bestemming bedrijvigheid (werken).
3. Landelijk gebied

- Gebieden met als voornaamste bestemming buitengebied, landelijk gebied of recreatiegebied.

In hoofdstuk 4 is na het vaststellen van een aantal uitgangspunten per gebied een ambitieniveau voor de mate van externe veiligheid uitgewerkt.

3.4 Taakuitvoering afstemming en samenwerking

De externe veiligheidstaken ter voorkoming of beheersing van risico's die ontstaan bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en door buisleidingen worden bepaald door wat de wet en de 'wens' (beleid) voorschrijven. Voorgeschreven externe veiligheidstaken moeten door de gemeente effectief (de juiste taken doen) en efficiënt (de juiste taken goed doen) worden uitgevoerd. In die zin dragen de resultaten van een onderzoek naar de huidige taakuitvoering, afstemming en samenwerking bij de gemeente bij aan het risicoprofiel.

Er is voldoende kennis en vaardigheid op gebied van EV beschikbaar binnen de gemeente. Daar waar dat ontbreekt, kan een beroep worden gedaan op externen.

Een korte inhoudelijke EV-cursus voor RO en Milieu medewerkers is zinvol om meer (mensen) vertrouwd te raken met het begrip EV.

De uitvoering van EV-taken ligt op een redelijk niveau. Er is bekend wat er binnen de gemeente aan risicobronnen aanwezig is. De EV-taken worden op dit moment al uitgevoerd door meerdere afdelingen (Milieu, RO en Brandweer).

EV is momenteel in algemene bewoordingen verankerd in werkafspraken maar niet in werkprocessen. Meer borging en structuur blijft hierdoor wenselijk.

Momenten van samenwerking en afstemming tussen de betrokken afdelingen is redelijk op orde, maar kan nog wel geïntensiveerd worden. Deze momenten van samenwerking dienen in procedures en processen hun beslag te krijgen. Hierbij moet ook worden geborgd dat al in een vroegtijdig stadium van ruimtelijke plannen aandacht aan externe veiligheid wordt besteed.

De verbeterpunten uit bovenstaande conclusies worden in het uitvoeringsprogramma opgenomen.

4 VISIE EN AMBITIE GEMEENTE TUBBERGEN

4.1 Visie op externe veiligheid

Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. Daarmee draagt de gemeente Tubbergen een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om deze verantwoordelijkheid in te vullen formuleert de gemeente Tubbergen een heldere visie op externe veiligheid. Onderdeel van deze externe veiligheidsvisie is een afweging in het spanningsveld van externe veiligheidsambities enerzijds en maatschappelijke kosten anderzijds. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het externe veiligheidsbeleid richting geeft en bepalend is voor de benadering van externe veiligheidssituaties, maar dat in voorkomende gevallen maatwerk mogelijk blijft. Voorwaarde bij het toepassen van maatwerk is uiteraard dat wordt voldaan aan de wettelijk vastgestelde externe veiligheidsnormering.

Ambities binnen wettelijke kaders

Als het gaat om het ambitieniveau voor externe veiligheid binnen de gemeente Tubbergen is door de wetgever een minimum-veiligheidsniveau gedefinieerd. Zo bestaan voor het plaatsgebonden risico een grenswaarde en een richtwaarde waar aan moet worden getoetst. Voor het groepsrisico bestaat een verantwoordingsplicht en de verplichting advies te vragen aan de regionale brandweer; daarbij dient gekeken te worden naar een oriënterende waarde. Het advies van de regionale brandweer zal hierbij voor de gemeente een belangrijke rol spelen. Binnen deze wettelijke kaders staat het de gemeente Tubbergen vrij om eigen ambities te formuleren.

Plaatsgebonden Risico (PR)

De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is een harde juridische grens en mag in geen geval overschreden worden. De richtwaarde voor het plaatsgebonden risico is een juridische norm waarvan slechts om goed gemotiveerde redenen mag worden afgeweken.

Groepsrisico (GR)

De oriëntatie waarde voor het groepsrisico heeft niet de status van een grens- of richtwaarde, maar dient als een oriënterende toetsingswaarde (oriëntatiewaarde) waarvan gemotiveerd mag worden afgeweken.

De kern van het gemeentelijke ambitieniveau voor externe veiligheid is het beantwoorden van de vraag: *“Hoe veilig wil de gemeente Tubbergen zijn?”*

Het is vanzelfsprekend dat de gemeente Tubbergen zich wenst te conformeren aan haar wettelijke verplichtingen. Dit betekent dat invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichting om het groepsrisico en plaatsgebonden risico te overwegen. Het plaatsgebonden risico dient daarbij minimaal te voldoen aan de wettelijke grenswaarde. Voor wat betreft groepsrisico, effectbenadering en risicovol transport ontbreekt echter een harde wettelijke norm. Dit maakt het noodzakelijk om als gemeente Tubbergen eigen uitgangspunten vast te leggen voor het externe veiligheidsbeleid.

4.2 Uitgangspunten externe veiligheidsbeleid

De gemeente Tubbergen streeft naar een verantwoord evenwicht tussen risico's en de behoefte aan de activiteiten die de risico's veroorzaken. Dit streven is gebaseerd op de overtuiging dat veiligheidsrisico's een onderdeel zijn van het maatschappelijke verkeer. De gemeente kan daarbij niet op alle gevaarlijke activiteiten direct invloed uitoefenen. Deze verantwoordelijkheid ligt ook bij de gebruiker of eigenaar en bij de provinciale en de rijksoverheid. Dit laat onverlet dat de gemeente wel een verantwoordelijkheid heeft om

veiligheidsrisico's te minimaliseren en beheersbaar te maken door zich voor te bereiden op mogelijke calamiteiten en door grenzen te stellen en deze te handhaven.

Op basis van het risicoprofiel en de gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen van de gemeente Tubbergen (zie hiervoor hoofdstuk 3) zijn de onderstaande algemene uitgangspunten op het gebied van externe veiligheid bepaald. In de volgende paragraaf worden deze specifiek uitgewerkt voor het plaatsgebonden en groepsrisico, de effectbenadering en risicocommunicatie.

Algemene uitgangspunten:

1. De gemeente legt de focus op veiligheid, rust en recreatie, en is terughoudend ten aanzien van zwaardere en risicovolle bedrijvigheid.
2. Voor de toepassing van dit EV-beleid onderscheidt de gemeente Tubbergen drie gebiedstypen: woongebieden, bedrijventerreinen en het buitengebied.
3. In woongebieden wil gemeente Tubbergen dat het bijzonder veilig is. In woongebieden worden dan ook geen nieuwe risicobronnen toegelaten.
4. Op bedrijventerreinen en in het landelijke gebied accepteert de gemeente een enigszins minder streng veiligheidsregime en is de komst van inrichtingen met een geringe risicobelasting op de omgeving onder voorwaarden mogelijk.
5. Waar zich EV-knelpunten voor (kunnen) doen, besteedt de gemeente veel aandacht aan bronmaatregelen om het risico te verkleinen. Pas daarna komen effectmaatregelen aan de orde.
6. Bij het beoordelen van risicosituaties worden aanvullend op de beoordeling van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico ook de mogelijke effecten en beheersbaarheid van een calamiteit betrokken. Hierbij wordt zorgvuldig rekening gehouden met het advies van de regionale brandweer in het kader van de verantwoordingsplicht groepsrisico.

4.3 Externe veiligheidsambities gemeente Tubbergen

Als de bovenstaande algemene uitgangspunten voor externe veiligheid van de gemeente Tubbergen op de verschillende gebiedstypen (zie 3.3) worden toegepast, volgen daaruit de onderstaande ambities per gebied voor het plaatsgebonden risico, het groepsrisico en de effectbenadering; ook wordt stilgestaan bij risicocommunicatie.

Bestaande situaties

Bij bestaande situaties is het niet altijd mogelijk om de uitgangspunten en ambities toe te passen. Voor bestaande situaties geldt dat deze worden geaccepteerd indien ze voldoen aan de wettelijke grenswaarden ($PR 10^{-6}$).

Onderstaande uitgangspunten en ambities gelden voor nieuwe situaties.

Nieuwe situaties

WOONGEBIEDEN

Ambitie plaatsgebonden risico

- Kwetsbare objecten mogen in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een bedrijf, transportas (weg spoor en water) of buisleiding liggen (wettelijk voorgeschreven).
- Aanvullend hierop mogen ook beperkt kwetsbare objecten in nieuwe situaties niet binnen de 10^{-6} contour van een bedrijf, transportas of buisleiding liggen.
- Geen nieuwe risicobronnen in woongebieden.

Ambitie groepsrisico

- Toename van het groepsrisico door risicobronnen is niet toegestaan.

- Toename van groepsrisico door een structurele toename van het aantal personen in het invloedsgebied is wel toegestaan, mits:
 - invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het BEVI.
 - er actief gecommuniceerd wordt met de personen welke aan het risico worden blootgesteld over de te ondernemen acties bij een calamiteit.
- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als grenswaarde beschouwd. Overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt dus niet geaccepteerd.

BEDRIJVENTERREINEN

Ambitie plaatsgebonden risico

- Binnen een bestaande PR 10^{-6} contour wil de gemeente de mogelijkheid houden om af te wijken van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico en nieuwe beperkt kwetsbare objecten gemotiveerd toe te staan. De gemeente wil de schaarse ruimte graag zo optimaal mogelijk benutten. De afwijking van de richtwaarde zal gemotiveerd worden door in te gaan op:
 - het aantal mensen dat wordt blootgesteld aan het risico;
 - het ontbreken van geschikte alternatieve locaties voor het risico en;
 - de mate van zelfredzaamheid van de blootgestelde personen
- In nieuwe situaties dienen de 10^{-6} contouren binnen de inrichtingsgrenzen van risicovolle inrichtingen te blijven⁴. Uitzondering op deze regel betreft situaties waarin de PR 10^{-6} contour door het stimuleren van bronmaatregelen gereduceerd is en daarna uitsluitend een gebied inneemt buiten de inrichtingsgrens waarbinnen nu en in de toekomst geen (beperkt) kwetsbare objecten gevestigd zullen worden.

Ambitie groepsrisico

- Het invloedsgebied van een risicobron dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen.
- Een toename van het groepsrisico wordt geaccepteerd, mits:
 - invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het BEVI.
- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als richtwaarde beschouwd. Slechts een geringe overschrijding kan incidenteel en gemotiveerd op basis van zwaarwegende argumenten geaccepteerd worden.

LANDELIJKGEBIED

Ambitie plaatsgebonden risico

- Binnen een bestaande PR 10^{-6} contour wil de gemeente de mogelijkheid houden om af te wijken van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico en nieuwe beperkt kwetsbare objecten gemotiveerd toe te staan. De gemeente wil de schaarse ruimte graag zo optimaal mogelijk benutten. De afwijking van de richtwaarde zal gemotiveerd worden door in te gaan op:
 - het aantal mensen dat wordt blootgesteld aan het risico;
 - het ontbreken van geschikte alternatieve locaties voor het risico en;
 - de mate van zelfredzaamheid van de blootgestelde personen
- In nieuwe situaties dienen de 10^{-6} contouren binnen de inrichtingsgrenzen van risicovolle inrichtingen te blijven. Uitzondering op deze regel betreft situaties waarin de PR 10^{-6}

⁴ Voor het onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties wordt uitgegaan van de definities uit het BEVI. Hierbij geldt in grote lijnen dat sprake is van een nieuwe situatie indien een Wet milieubeheervergunning dient te worden aangevraagd waarin het risicoaspect een rol speelt, of wanneer een (bestemmingsplan)procedure in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening gevoerd wordt.

contour door het stimuleren van bronmaatregelen gereduceerd is en daarna uitsluitend een gebied inneemt buiten de inrichtingsgrens waarbinnen nu en in de toekomst geen (beperkt) kwetsbare objecten gevestigd zullen worden.

Ambitie groepsrisico

- Een toename van het groepsrisico wordt geaccepteerd, mits:
 - invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zoals opgenomen in het BEVI.
- Het invloedsgebied van een risicobron dat geldt voor het bepalen van het groepsrisico mag niet over woongebieden vallen.
- De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in nieuwe situaties als grenswaarde beschouwd.

Indien het invloedsgebied over meerdere typen gebieden valt, dan is het belangrijk om te bepalen welke ambitie moet worden aangehouden. Gemeente Tubbergen stelt de ambities m.b.t. woongebieden boven landelijk gebied en bedrijfsterreinen.

4.4 Effectbenadering

Risicobronnen die voldoen aan de eisen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico kunnen bij een calamiteit wel schadelijke en letale effecten voor de mens veroorzaken. In dergelijke gevallen dienen de te verwachten effecten ook in de beoordeling te worden betrokken. Vanuit het oogpunt van pro-actie en preventie dient te worden gekeken naar de mogelijkheden voor beperking, beheersing en bestrijding van effecten.

Nieuwe en bestaand situaties

Bij het vaststellen van bestemmingplannen, het toepassen van afwijkingsbevoegdheden (voorheen: vrijstellingen) en vergunningen en bij het houden van toezicht wordt specifiek aandacht gegeven aan:

- De exacte locatie van risicobronnen in relatie tot de ruimtelijke ordening in de omgeving (bestaande en geprojecteerde kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten).
- De mogelijkheden voor inzet van hulpdiensten (gemeentelijke brandweer, geneeskundige dienst en politie).
- De mogelijkheden voor het treffen van aanvullende maatregelen en het verhogen van de zelfredzaamheid.
- Eventuele mogelijke aanvullende maatregelen welke op basis van de voortgang van de stand der techniek kunnen worden opgelegd in de vergunning.

4.5 Risicocommunicatie

Het is van belang dat burgers zelfredzaam zijn en weten wat zij moeten doen bij een calamiteit. De gemeente heeft ook een wettelijke verplichting om informatie te verstrekken. Dit wordt onder andere gedaan door het verschaffen van informatie bij vergunningprocedures en bestemmingsplanwijzigingen, en door mee te werken aan de openbare provinciale risicokaart en het opstellen van extern veiligheidsbeleid.

Voor wat betreft de communicatie aan de burgers zal de gemeente Tubbergen, naast bekendmaking van het externe veiligheidsbeleid door dit ter inspraak te leggen, communiceren over de risico's in de gemeente (zie ambitie 4.1) en doorverwijzen naar de provinciale risicokaart.

5 UITVOERING

5.1 Van ambities naar acties

De in dit beleidsplan geformuleerde uitgangspunten en ambities kunnen alleen gerealiseerd worden als daarvoor de goede maatregelen genomen worden en het juiste instrumentarium aanwezig is. In dit hoofdstuk wordt uiteengezet op welke wijze de uitgangspunten en ambities van de gemeente Tubbergen worden omgezet in acties.

Voorop staat dat externe veiligheid een takenveld kent waaraan vele gemeentelijke taakvelden een bijdrage moeten leveren: WABO, RO, verkeer en vervoer, openbare orde en veiligheid, bouwen, communicatie, economische zaken. Waar toepasselijk, is sprake van inzet bij beleidsvorming, vergunningverlening en handhaving. Het merendeel van de werkzaamheden ligt echter bij de twee eerstgenoemde taakvelden. Zij leveren belangrijke 'producten' in de eerste drie schakels van de veiligheidsketen (proactie, preventie, preparatie)⁴. Bij de totstandkoming van die producten nemen zij de uitgangspunten en ambities van dit EV-beleid in acht.

In hoofdlijnen strekken de acties van het taakveld WABO zich uit over het inventariseren en invoeren (RRGS) van risicovolle inrichtingen en het op de eigen signaleringskaart hebben (en houden) van een actueel beeld van risicobronnen en andere relevante situaties. Verder liggen er taken (actualiseren, verlenen, handhaven) op het gebied van de Wm-vergunningen van risicovolle inrichtingen en meldingen van niet-vergunningplichtige risicobronnen. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden dienen structureel te zijn verankerd in procedures en beschrijvingen van werkprocessen.

Ruimtelijke ordening blijft het domein van de afdeling ME, maar bij de uitvoering van RO-taken zullen juridische en beleidsmatige EV-aspecten – op een geborgde manier – aan de orde komen en moeten blijven. Belangrijkste taken zijn het actualiseren van bestemmingsplannen (eenmalig) en het toepassen van EV-beleid bij de realisatie van RO-producten (structureel). Ook hier dienen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden structureel te zijn verankerd in procedures en beschrijvingen van werkprocessen.

De beheersing van calamiteiten zal door maatregelen als rampenplannen, rampbestrijdingsplannen, aanvalsplannen, bereikbaarheidskaarten, vluchtroutes, waarschuwings- en bestrijdingsvoorzieningen door de hulpdiensten (m.n. de brandweer) goed moeten worden afgestemd op de risico's die zich in de gemeente ten gevolge van gevaarlijke stoffen kunnen voordoen.

Uitgangspunten en ambities zijn niet tijdloos. Interne en externe factoren en omstandigheden kunnen zorgen voor een aanpassing van het EV-beleid. Aanpassing is slechts mogelijk na goedkeuring van de gemeenteraad.

De vaststelling van relevante wijzigingen in het EV-beleid dient door de gemeenteraad te gebeuren. Jaarlijks dient het uitvoeringsprogramma door de gemeenteraad te worden vastgesteld.

⁴ Zie figuur 1. blz 7

5.2 Uitvoeringsprogramma externe veiligheid

5.2.1 Incidentele en structurele taken

De gemeente Tubbergen zal het gewenste externe veiligheidsniveau realiseren door het (laten) uitvoeren van:

- Incidentele taken
Onder incidentele taken worden die taken verstaan die erop zijn gericht om nieuw beleid te implementeren en/of om achterstanden bij de implementatie van bestaand beleid in te halen.
- Structurele taken
Structurele taken zijn taken die permanent deel uitmaken van het gemeentelijke takenpakket en waarvan de uitvoering frequent aan de orde is. Deze taken worden hetzij specifiek verricht, of zijn onderdeel van andere gemeentelijke activiteiten.

Deze incidentele en structurele taken spelen zich af rond de volgende drie **thema's**:

1. Signaleren en inventariseren van risico's – de gemeente heeft en houdt een beeld van de aanwezige externe veiligheidsrisico's.
2. Oplossen van knelpunten / scheppen van randvoorwaarden – het beeld van externe veiligheidsrisico's kan aanleiding geven tot het wegnemen van knelpunten en het scheppen van randvoorwaarden om knelpunten te voorkomen.
3. Inbedden van het externe veiligheidsbeleid in gemeentelijke producten – gerealiseerde randvoorwaarden (o.a. organisatorisch, technisch, financieel, juridisch) staan garant voor structureel werken met uitgangspunten en ambities van het externe veiligheidsbeleid.

De gemeente Tubbergen heeft middels een projectgroep de externe veiligheidstaken structureel ondergebracht binnen de vakgebieden RO, omgevingsvergunningverlening (milieu) en toezicht en handhaving. Het vakgebied communicatie zal na vaststelling van onderhavig beleid, hier in 2013 aan worden toegevoegd.

Bijlage 1

Gehanteerde begrippen en afkortingen

Gehanteerde begrippen en afkortingen

Aanvalsplan

Een aanvalsplan is bedoeld voor de brandweer. Daardoor zijn bij een brand of een ongeval direct de belangrijkste gegevens bij de hand. Een aanvalsplan geeft informatie over de plaats van gevaarlijke stoffen en installaties, over vluchtwegen en toegangen, over brandscheidingen, e.d.. In aanvalsplannen wordt meestal gebruikgemaakt van plattegronden; soms kan worden volstaan met een eenvoudig kaartje (bereikbaarheidskaart). Op grond van de Arbowet moeten bepaalde bedrijven zelf ook over een bedrijfsnoodplan beschikken. In sommige gevallen zijn aanvalsplannen en bedrijfsnoodplannen niet voldoende en moet er volgens de wet Rampen en zware ongevallen, een rampbestrijdingsplan worden gemaakt.

Beheersbaarheid

De beheersbaarheid van een calamiteit of ramp wordt bepaald door de mogelijkheden van de hulpdiensten en andere betrokken instanties om hun hulpverlenende taken goed uit te voeren. Denk hierbij aan de bereikbaarheid van de locatie, opstel mogelijkheden, aanwezige bluswatervoorziening, de beschikbaarheid en inzetbaarheid van materieel en personele capaciteit.

Bestaande situaties

Een op het tijdstip van inwerkingtreding van het BEVI:

- geldende Wm-vergunning;
- vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit op grond waarvan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegelaten;
- aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

(Zie ook nieuwe situaties)

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit het afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een bestemmingsplan. Dat is zorgen dat de regels worden nageleefd. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en het naleven van de regels.

BRZO 1999-inrichting

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) staan criteria die aangeven welke bedrijven een risico van zware ongevallen hebben. Dit hangt samen met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Voor deze bedrijven gelden strengere regels dan normaal. Er wordt binnen de groep BRZO 1999-bedrijven nog onderscheid gemaakt tussen een zware en een lichtere categorie. De lichtere categorie wordt ook wel PBZO (preventiebeleid zware ongevallen)-bedrijven genoemd, omdat ze een preventiebeleid moeten hebben en een veiligheidsbeheersysteem (VBS). Voor bedrijven van de zware categorie geldt dit ook, maar deze moeten tevens een risicoanalyse uitvoeren en een veiligheidsrapport (VR) opstellen. Die bedrijven worden daarom ook wel VR(plichtige)-bedrijven genoemd.

Effect

De effecten ten gevolge van:

- explosie: het ontstaan van een drukgolf en/of warmtestraling;
- brand;
- toxisch: gevaar van vergiftiging door giftige gassen of dampen.

Effectgebied

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe

gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. Om te bepalen hoe groot dit gebied is wordt gebruik gemaakt van de alarmeringsgrenswaarde (schade voor mensen). De kans dat een ongeluk gebeurt, is in het effectgebied niet verrekend. Dat is het belangrijkste verschil met risicocontouren.

Explosie

Een explosie of ontploffing geeft een korte maar krachtige drukgolf en een kortdurende, hevige warmtestraling. Dit zijn de belangrijkste veroorzakers van letsel bij mensen in de buurt van een explosie. Ook brokstukken als bijvoorbeeld glasscherven, die door de drukgolf rondvliegen, kunnen levensgevaarlijke verwondingen veroorzaken. Explosies kunnen optreden bij:

- brandbaar gas: bijvoorbeeld aardgas, propaan, butaan of LPG;
- sommige vluchtige vloeistoffen;
- patronen en andere munitie;
- professioneel en consumentenvuurwerk;
- sommige producten, zoals geconcentreerde kunstmest;
- stof van bijvoorbeeld voedingsmiddelen, graan of hout.

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit. De gevaren zijn vaak de keerzijde van nuttige eigenschappen van die stoffen. Het zijn vaak brandstoffen, of grondstoffen voor nuttige producten zoals medicijnen, kunststoffen en kunstmest of hulpstoffen die voor allerlei doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor koelen, reinigen of conserveren. Daarnaast kan het ook om afvalstoffen gaan.

Grenswaarde

Grenswaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Van een grenswaarde mag niet worden afgeweken.

Groepsrisico (GR)

Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is. Anders gezegd geeft het groepsrisico weer wat de kans is op het overlijden van een groep personen ten gevolge van een ongeval bij een bedrijf. Voor het groepsrisico is geen grenswaarde vastgesteld

Inrichting

Het woord inrichting komt onder andere uit de Wet milieubeheer. Het betreft bedrijven die vallen onder een AMvB ex. 8.40 van de Wet milieubeheer of inrichtingen waarvoor een milieubeheervergunning noodzakelijk is.

Invloedsgebied

Gebied waarin volgens bij regeling van de minister vast te stellen regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Het invloedsgebied voor het groepsrisico bij bedrijven is het gebied tot de 1% letaliteitsgrens, behalve voor LPG-tankstations, waar de grens van het invloedsgebied op 150 meter is gesteld. Deze 1%-letaliteitsgrens geeft de afstand aan van de risicovolle inrichting of transportroute tot een punt waarbij een daar aanwezige persoon nog een kans van 1% heeft om te overlijden ten gevolge van een ongeval binnen die inrichting.

Kans op dodelijke slachtoffers

Bij het externe veiligheidsbeleid wordt gesproken over risico's. Hierbij gaat het om de kans dat er een ongeval gebeurt waarbij het effect is dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Het gaat hierbij om slachtoffers die direct en binnen 2 à 3 weken overlijden ten gevolge van

dat ongeval. Naast het effect dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen, kunnen er ook veel gewonden zijn.

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De effectbenadering is dan ook vooral van belang bij de repressietaak van de hulpverleningdiensten, want het geeft het gebied aan waarbinnen zij moeten optreden. Over het algemeen kan het aantal gewonden worden gekoppeld aan het aantal dodelijke slachtoffers, aangezien met het beperken van de kans op dodelijke slachtoffers tevens de kans op gewonden wordt verkleind. Ook de voorbereiding op en de bestrijding van de effecten van een ongeval en de nazorg hebben zowel betrekking op gewonden als op dodelijke slachtoffers.

Zie verder bij plaatsgebonden risico en bij risicocontour.

Kwetsbaar object en beperkt kwetsbaar object

In het BEVI zijn niet limitatieve definities opgenomen van de begrippen beperkt kwetsbaar en kwetsbaar object

Nieuwe situaties

Het betreft situaties ná inwerkingtreding van het BEVI (27 oktober 2004):

- het oprichten van een inrichting;
- het veranderen van een bestaande inrichting waarvoor een milieuvergunning nodig is en waarbij de verandering nadelige gevolgen heeft voor het Plaatsgebonden Risico;
- een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld of herzien (inclusief de goedkeuring ervan);
- een vast te stellen wijzigings-, uitwerkings- of vrijstellingsbesluit en de in verband daarmee af te geven verklaring van geen bezwaar;
- besluiten die betrekking hebben op vervangende nieuwbouw en opvulling van gaten binnen aaneengesloten bebouwing in bestaand stedelijk gebied.

(Zie ook bestaande situaties)

Ontruimingsplan

Een ontruimingsplan geeft aan hoe een ontruiming van een gebouw of een terrein moet plaatsvinden. De overheid eist in bepaalde gevallen een ontruimingsplan van bedrijven. Het gaat daarbij uiteraard om de veiligheid van groepen mensen die aanwezig kunnen zijn.

Oriënterende waarde

Betreft een toetsingswaarde (die het karakter heeft van een oriënterende waarde), waarvan het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken. Een oriënterende waarde heeft in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Ramp

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis:

1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken

Rampbestrijdingsplan

In een rampbestrijdingsplan legt een gemeente vast welke voorbereidingen zijn getroffen voor de bestrijding van een specifieke ramp of een specifieke soort ramp. De gemeente moet een beleid hebben waarin is bepaald voor welke overige gevallen een rampbestrijdingsplan wordt gemaakt. Het gaat erom dat er een rampbestrijdingsplan komt voor rampen en zware ongevallen waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. Voor sommige risicosituaties is een rampbestrijdingsplan direct wettelijk verplicht. In een rampbestrijdingsplan moet de afstemming met aangrenzende gemeenten en aangrenzende gebieden in buurlanden zijn gewaarborgd.

Rampenplan

Elke gemeente moet een rampenplan hebben. Het rampenplan somt op wat er in een gemeente voor de rampenbestrijding in het algemeen geregeld moet zijn. Het is het 'masterplan' voor de gemeentelijke rampenbestrijding.

Register risicosituaties gevaarlijke stoffen

Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is een centraal landelijk register met gegevens over risicosituaties die in Nederland bestaan rond het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens worden beheerd door het RIVM en via internet op een risicokaart gepresenteerd. Daarnaast worden deze gegevens gebruikt in plaatselijke risicokaarten die ook andere risicosituaties tonen.

Richtwaarde

Richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico. Van een richtwaarde mag slechts om gemotiveerde redenen worden afgeweken.

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waarover of -door gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicokaart

Een risicokaart laat zien waar risicobronnen liggen. Het gaat daarbij om risicobronnen waardoor mensen direct letsel kunnen oplopen. Bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen en andere relevante risico's, zoals overstromingen. In totaal kunnen de risico's van een dertiental verschillende ramptypen op kaart worden getoond. Maar er zijn ook risicokaarten waarop alleen risicosituaties met gevaarlijke stoffen staan.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Gemeenten mogen voor de zogenaamde routeplichtige stoffen gemeentelijke wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen mogen worden vervoerd (en daarbuiten dus niet). Redenen voor routing zijn bijvoorbeeld kwetsbare situaties, zoals dichte bebouwing, de aanwezigheid van een ziekenhuis of de ligging van een waterwingebied. De gemeente kan vervolgens ook vrijstelling verlenen aan bedrijven als deze hiertoe een verzoek indienen.

Transportroute

Transport van gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats over de weg, over het water, per spoor en door buisleidingen.

Veiligheidsrapport (VR)

De meest gevaarlijke bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999), moeten een veiligheidsrapport opstellen. In het veiligheidsrapport moet onder andere worden aangetoond dat:

- een preventiebeleid en een veiligheidsbeheerssysteem zijn ingevoerd;
- gevaren zijn geïdentificeerd en doeltreffende maatregelen zijn genomen;
- de installatie en de bedrijfsvoering voldoende veilig en betrouwbaar zijn.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is de mate waarin de aanwezigen (bewoners, werkenden, bezoekers) zich op eigen kracht in veiligheid kunnen brengen. Voorbeelden van aspecten die de zelfredzaamheid beïnvloeden zijn:

- Preventieve voorlichting/communicatie in de richting van bewoners
- De planning van functies van gebouwen met gebruikers met een hoge dan wel een verminderde zelfredzaamheid;
- Infrastructurele voorzieningen om de gevarenszone te ontvluchten, vluchtrichtingen
- e.d.,
- Maatregelen voor het alarmeren en informeren van bewoners.
- Mogelijkheden om bouwwerken via maatregelen beter te beveiligen, zoals de ventilatie van af te sluiten ruimte (te controleren/reguleren), beter glas, nooduitgangen, etc..

Bijlage 2

Overzicht van belangrijke wet- en regelgeving

Overzicht van belangrijke wet- en regelgeving

Na de vuurwerkramp in Enschede (mei 2000) heeft de overheid haar veiligheidsbeleid bijgesteld. Het *nationale milieubeleidsplan* (NMP-4) dat na deze ramp is opgesteld, voorziet niet alleen in aanscherping en uitwerking van beleid voor inrichtingen, maar ook voor het transport van gevaarlijke stoffen. Doel hiervan is een betere handhaving te garanderen en zo mogelijk te voorzien in een wettelijke grondslag voor het omgaan met risico's bij inrichtingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Bij het laatste gaat het om bronmaatregelen en het inrichten van Nederland.

Samenvattend zijn er een aantal wetten en regels van belang als uitgangspunt voor het opstellen van een externe veiligheidsvisie, deze worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Tabel Relevante wet- en regelgeving

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
Wm, Wabo	Wet milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Op grond van deze wetgeving verstrekt de bevoegde overheid een omgevingsvergunning aan bedrijven. Bevoegd gezag stelt eisen t.a.v. milieukwaliteit. Een van de milieukwaliteiten is externe veiligheid. Voor de sanering van LPG-tankstations geldt een schadevergoeding, die is gebaseerd op artikel 15.20 van de Wet milieubeheer
Wro	Wet op de Ruimtelijke Ordening	Hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en gewijzigd worden, is geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Deze wet bepaalt de taken van de overheid en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. Middels de WRO regelt o.a. de plaatsing van risicobronnen en risico-ontvangers ten opzichte van elkaar.
Wvgs	Wet vervoer gevaarlijke stoffen	Wet in het kader van internationale vervoersvoorschriften (ADR/ADNR/RID). WVGS is een integrale kaderwet voor de routing van gevaarlijke stoffen. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen.
RNVGS	Nota Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (1996)	In de nota is in algemene zin uiteengezet hoe de risicobenadering in de besluitvorming moet worden toegepast. Daarnaast bevat de nota een norm voor het plaatsgebonden risico en een oriënterende waarde voor het groepsrisico.
Seveso I/II	EU-richtlijn	Richtlijn van de Europese Unie. De Seveso-richtlijn is genoemd naar het Italiaanse dorpje Seveso waar begin jaren '80 van de 20e eeuw een chemische fabriek op hol sloeg. Dat leidde tot een Europese richtlijn om zware ongevallen met gevaarlijke stoffen te voorkomen. De Seveso-II-richtlijn stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Doelstelling is het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
Brzo 1999	Besluit Rampen en Zware Ongevallen	Met het inwerkingtreden van het Brzo 1999 heeft Nederland het grootste deel van de Seveso-II-richtlijn in Nationale wetgeving vastgelegd. Dit besluit heeft als doel mens en milieu te beschermen tegen ernstige ongevallen met gevaarlijke stoffen door dergelijke ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen en bij ongevallen de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
WRZO	Wet Rampen en Zware ongevallen	Deze wet van januari 1985 regelt de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de bestrijding van rampen. Het rijk heeft een groot deel van de taken van de rampenbestrijding bij de gemeenten gelegd. Dit is geregeld in de Wrzo. In deze wet staat omschreven welke taken de gemeenten hebben, hoe zij zich moeten voorbereiden en hoe de bevelsstructuur is bij een ramp of een zwaar ongeval.
WKR	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding	Deze wet van 1 juli 2004 scherpt de Brandweerwet 1985, de Wrzo, de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR) en de Wet ambulancevervoer aan. De WKR introduceert onder meer het regionaal beheersplan rampenbestrijding en een cyclisch traject van 4 jaar voor alle regionale planvorming inzake de voorbereiding van de rampenbestrijding, het toezicht daarop door de provincie en het rijk en de bestuurlijke rapportage daaromtrent.
Bevi	Besluit externe veiligheid inrichtingen	Het besluit legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf 1 april 2004 bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met externe veiligheid. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.
Revi	Regeling externe veiligheid inrichtingen	Regeling met regels voor de afstanden en berekening van het plaatsgebonden- en groepsrisico ter uitvoering van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen	
Revb	Regeling externe veiligheid buisleidingen	
RRGS	Registratiebesluit risicosituaties gevaarlijke stoffen	In het Registratiebesluit worden overheden verplicht om risicosituaties met gevaarlijke stoffen te melden in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen. In het besluit wordt exact omschreven wat in het RRGs wordt opgenomen.
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (2005)	De publicatiereeks Gevaarlijke stoffen (PGS) vervangt de voormalige CPR-richtlijnen. Deze worden veel gebruikt bij vergunningverlening en algemene regels op grond van de Wet milieubeheer (8.40-AMvB's) en bij arbeids-, transport- en brandveiligheid

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
C-RNVGS	Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen (2004)	De circulaire beschrijft het rijksbeleid voor veiligheidsbelangen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.
-	Circulaire Zonering langs Hogedruk, Aardgas-Transportleidingen(1984)	Circulaire waarin VROM veiligheidsafstanden heeft vastgelegd voor transportleidingen waarin aardgas onder hoge druk wordt getransporteerd
-	Circulaire 'K1K2K3 brandbare vloeistoffen'(1991)	In deze circulaire zijn veiligheidsafstanden vastgelegd. K1-vloeistoffen zijn licht ontvlambaar (bijvoorbeeld benzine en spiritus). K2-vloeistoffen zijn ontvlambaar (bijvoorbeeld petroleum, terpentine en thinner). Onder K3-vloeistoffen vallen gas- en dieselolie.